

QISHLOQ XO'JALIGIDA MENEJMENT JARAYONINING MAZMUNI

Sulaymon Xoliqov O'tkir o'g'li
Toshkent moliya institute Menejment

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada qishloq xo'jaligida menejment jarayoni va uning mazmuni, menejment jarayonining bosqichlari va davrlari haqida so'z yuritiladi

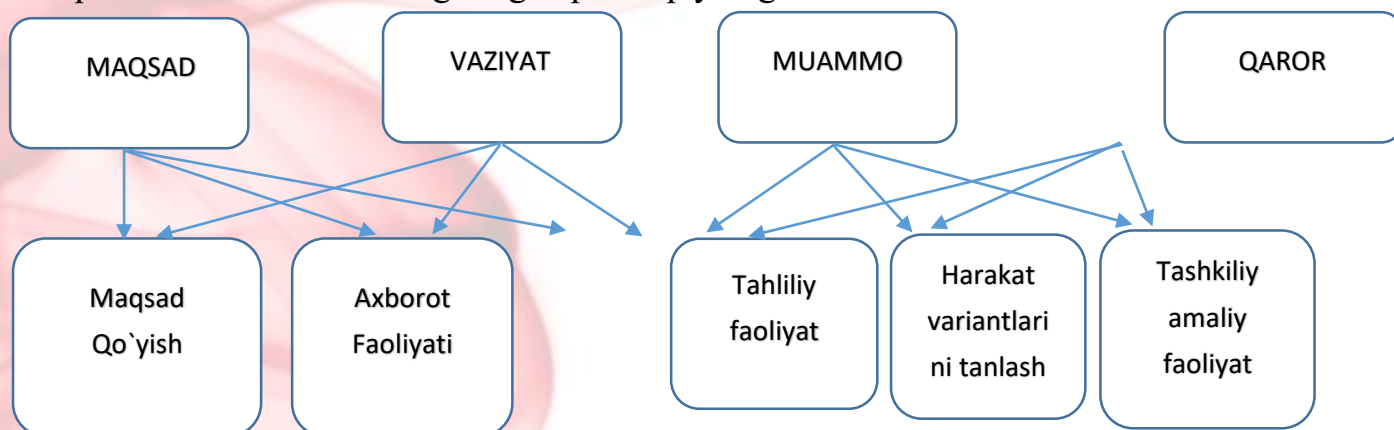
KALIT SO'ZLAR: tarqatish va qayta ishlash, operatsiyalar yig'indisi, ishontirish va tushuntirish, harakatlar variantlari

KIRISH

Qishloq xo'jaligida menejment butun boshqaruv tizimining uzluksiz faoliyatini o'zida aks etdiradi. U mehnat jarayonining barcha xususiyatlariga ega. Umuman, menejment jarayonini texnologiya (qanday amalga oshiriladi), tashkil etish (kim va qanday tartibda) nuqtayi nazaridan tavsiflash mumkin. Qishloq xo'jaligida menejment jarayonini to'rt qismga ajratish mumkin: texnikaviy, ishlab chiqarish, iqtisodiy va ijtimoiy. Texnikaviy jihatdan bu mahsulot yetishtirishni boshqarish, ishlab chiqarishda — bu ishlab chiqarishni tashkil etish, ya'ni bo'linma, korxonalar o'zaro ta'sirini boshqarish, iqtisodiy jihatdan ishlab chiqarish, ish kuchi va butun iqtisodiy munosabatlar tizimiga rahbarlik qilish, ijtimoiy jihatdan — bu mehnat jamoasi ijtimoiy ehtiyojlarini qondirish, insonni tarbiyalashdir. Menejment jarayonining texnologiyasi xodimlar tomonidan bajariladigan operatsiya va amallardan iboratdir.

ASOSIY QISM

Qishloq xo'jaligida menejment jarayonini bir necha davrga bo'lish mumkin. Jumladan, maqsad qo'yish, axborot faoliyati, tahliliy faoliyat, boshqaruv tizimida tashkiliy amaliy faoliyat va harakatlar variantlarini tanlash. Qishloq xo'jaligida menejment jarayonining bosqich va davrlari o'rtasidagi bog'liqlikni quyidagi chizmada ko'rish mumkin.

Menejment jarayoni bosqichlari va davrlari

Boshqaruv operatsiyalari — rahbar va boshqaruv apparatining oddiy harakatlari bo'lib, ular tartibi va birikishi natijasida menejment jarayoni tashkil topadi. Masalan, tahliliy faoliyat uchun korxonaning yillik va oylik hisobotlarini olish, ular asosida tadbirlar ishlab chiqish hamda ularni menejment jarayoniga tatbiq qilish lozim. Menejment jarayonini amalga oshirish vositalariga, avvalo, axborotni kiritish lozim. Boshqaruv operatsiyalarining katta qismi axborot bilan ishlashdan iboratdir. Boshqaruv apparati ishida keng qo'llaniladigan texnika vositalari ham shular jumlasiga kiradi. Bular axborot olish va qayta ishlash vositalari va an'anaviy tashkiliy texnika vositalaridir. Boshqaruv operatsiyasini amalga oshirish usullari axborot-tahlil va tashkiliy faoliyatdir. Axborot-tahlil faoliyati axborot yig'ish, saqlash, tarqatish va qayta ishlash, tahlil, hisob, qarorlar variantlarini ishlab chiqishdan iborat; tashkiliy faoliyatga-tushuntirish, ishontirish, rag'batlantirish va vazifalarni taqsimlash usullari, faoliyatni nazorat qilish va hisob-kitoblar kiradi. Korxonada menejer uchun tashkil etish, qiziqtirish, ishontirish, tushuntirish, nazorat qilish ham zarur. Ayni shu operatsiyalar yig'indisidan rahbarning tashkiliy faoliyati tashkil topadi.

Shunday qilib, menejment jarayoni rahbar va boshqaruv apparatining qo'yilgan maqsadlarga erishish uchun birgalikdagi faoliyatini muvofiqlashtirish bo'yicha maqsadli harakat qilishidir. Boshqaruv faoliyatini amalga oshirish tartibiga ko'ra, uni bir necha bosqichga bo'lish mumkin. Bular: maqsad, vaziyat, muammo, qaror qabul qilishdan iboratdir. Har bir ta'sir etishni amalga oshirishdan avval uning maqsadi aniqlanishi lozim, chunki boshqaruv ma'lum maqsadga erishish uchun amalga oshiriladi. Menejmentning keyingi bosqichi menejment jarayonidagi vaziyatni tahlil etishdan iborat. U tizimning holatini baholash, uni yaxshilash yo'llarini izlash yoki undagi salbiy xislatlarni bartaraf qilish bilan bog'liq ishlarni tavsiflaydi.

XULOSA

Muammo bosqichida tizimning hozirgi holati, uni rivojlantirish maqsadiga nisbatan uning qarama-qarshiliklarini aniqlash ko'zda tutiladi. Qaror qabul qilish bosqichi rahbarning amalda tashkiliy faoliyatiga o'tishini ifodalab, qaror qabul qilish bilan boshqariladigan tizimga ta'sir o'tkaziladi.

ADABIYOTLAR

- 1.Qosimov M, Abdusamatov X, Islomov A., Xudoyberganov N. «O'zbekistonda fermer xo'jaligini yuritish asoslari. Qo'llanma. «Vorish-nashriyot.
- 2.«Fermerlik faoliyatining huquqiy va moliyaviy asoslari». «Universitet», 2005. .
- 3.Husanov R.X. va boshqalar. «Qishloq xo'jaligida xizmat muqobil mashina-traktor parldarini rivojlantirish muammolari».- T.: «Yangi asr avlodi».